

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

**АРХЕОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ
ЛЬВІВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

ВИПУСК 10

Львів 2007

Археологічні дослідження Львівського університету.

Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2007. Вип. 10. 328 с.

Збірник присвячено 80-річчю з дня народження відомого українського археолога, члена-кореспондента НАН України, професора Львівського університету Володимира Даниловича Барана. Публікується друга частина матеріалів конференції, присвяченої 100-річчю кафедри археології та історії стародавнього світу Львівського університету (22–24 листопада 2005 р.), а також статті, що висвітлюють підсумки регіональних досліджень, результати розкопок окремих пам'яток, історію археологічної науки.

Для археологів, істориків, краєзнавців, аспірантів, студентів та всіх шанувальників давньої історії.

Archaeological research of L'viv University.

L'viv: Ivan Franko National University of L'viv, 2007. Vol. 10. 328 p.

The collection of papers is dedicated to 80-year anniversary from birthday of famous Ukrainian archaeologist, corresponding member of National academy of sciences of Ukraine, professor of L'viv University Volodymyr Baran. Second part of the materials of the conference, devoted to 100-years anniversary of the Chair of Archaeology and history of ancient world of L'viv University (22–24 of November 2005) and papers dedicated to results of regional researches and investigations of sites, history of archaeological science are published at the collection.

For archaeologists, historians, specialists in regional studies, postgraduates, students and for all who esteem prehistory.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ: д-р іст. наук, проф. *О. Ситник* (гол. ред.), д-р іст. наук, проф. *Л. Крушельницька*, д-р іст. наук, проф., член-кор. НАНУ *В. Баран*, д-р іст. наук, проф. *Д. Козак*, д-р іст. наук, проф. *М. Кучинко*, канд. іст. наук, доц. *Р. Берест* (відп. ред.), канд. іст. наук, доц. *Я. Онишук*, канд. іст. наук, доц. *В. Рудий*, асист. *Я. Погоральський* (відп. секр.)

EDITORIAL STAFF: *O. Sytyk* (chief editor), *L. Krushel'nyts'ka*, *V. Baran*, *D. Kozak*, *M. Kuchynko*, *R. Berest* (responsible editor), *J. Onyshchuk*, *V. Rudyj*, *J. Pohoral's'kyj* (responsible secretary)

Адреса редакційної колегії:

Львівський національний університет
імені Івана Франка, історичний факультет,
кафедра археології та історії
стародавнього світу
Україна, 79000 м. Львів,
вул. Університетська 1, ауд. 342
Тел. (032)2964129,
e-mail: archaeology@franko.lviv.ua

Editorial office address:

Ivan Franko National University of L'viv,
History Faculty,
Chair of Archaeology and history of Ancient
World
Ukraine, 79000, L'viv, Universytets'ka str. 1,
aud. 342
Tel. (032)2964129,
e-mail: archaeology@franko.lviv.ua

Комп'ютерна верстка: *Н. Булик*, *Р. Коропецький*, *Я. Погоральський*
Переклад на англійську: *Р. Коропецький*, а також автори
Матеріали друкуються в авторській редакції.

Рекомендовано до друку Вченою Радою
Львівського національного університету імені Івана Франка

©Львівський національний університет
імені Івана Франка, 2007

ЗМІСТ

Слово про Ювіляра.....	11
------------------------	----

АРХЕОЛОГІЯ ДОБИ КАМЕНЮ – РАННЬОГО ЗАЛІЗА

<i>ТКАЧУК Тарас, ШЕВЧУК Борис.</i> Трипільське поселення Мошанець і деякі проблеми етапу В II.....	14
<i>КЛОСІНЬСКА Ельжбета.</i> Символічний зміст поховальних звичаїв населення лужицької культури на Люблінщині в епоху бронзи і раннього заліза.....	41
<i>КОКОВСЬКИЙ Анджей.</i> Дві битви за Грубешівську улоговину на схилку старожитності.....	60
<i>МИЛЯН Тарас, ОСАУЛЬЧУК Олег.</i> Дослідження горизонту римського часу на пам'ятках Прилбичі-I та Гряда-II.....	92
<i>ЛПАТОВ Кирило.</i> Зображення ефталітських правителів на монетах та звичай штучної черепної деформації у іраномовних номадів в добу переселення народів.....	110

АНТИЧНА АРХЕОЛОГІЯ ТА ІСТОРІЯ

<i>САМОЙЛОВА Тетяна.</i> Основні результати робіт на пам'ятці Тіра-Білгород і подальші перспективи досліджень.....	120
<i>СМОЛЪЯНИНОВА Світлана.</i> Про виробництво предметів із кольорових металів у Тірі-Білгороді.....	131
<i>ОСТАПЕНКО Павло.</i> Попередні результати дослідження північно-західної частини комплексу оборонних споруд Тіри.....	138
<i>ПЕТРЕЧКО Олег.</i> Рим та християнство у I–II ст. н. е.....	142

АРХЕОЛОГІЯ ДОБИ СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ

<i>ТКАЧ Віталій, ПОГОРАЛЬСЬКИЙ Ярослав.</i> Споруда X ст. з поселення Товпижин на березі Хрінницького водосховища.....	156
<i>ГОТУН Ігор, КОВАЛЬ Олександр, ПЕТРАУСКАС Андрій.</i> Відтворення давньоруського металургійного процесу в Північній експедиції.....	165
<i>ОНИЦУК Ярослав.</i> До питання про локальні особливості керамічного виробництва XI–XII ст. на Волино-Подільському пограниччі.....	178
<i>БЕРЕСТ Роман.</i> До питання про прийняття християнства на землях Північного Прикарпаття (Постановка проблеми).....	185
<i>ЧАЙКА Роман.</i> Новий гончарний комплекс із Розточчя.....	194
<i>МАЗУР Олег, МИСЬКА Роман.</i> Антропологічні прикмети жительки княжої Теробовлі.....	200
<i>БОГУСЛАВСЬКИЙ Григорій.</i> Фрагмент турецького Аккерману (будівельні рештки османського часу з охоронних розкопок 2005 р. в Аккерманській фортеці).....	210

<i>РУДИЙ Василь</i> . Пошуки місця захоронення гетьмана Івана Виговського на Львівщині (за археологічними дослідженнями).....	217
<i>ГУПАЛО Віра</i> . Дослідження крипти 2 у бернардинському костелі в Дубні.....	228

З ІСТОРІЇ АРХЕОЛОГІЇ

<i>КОЗЛОВСЬКИЙ Стефан Кароль</i> . Леон Козловський і Стефан Круковський.....	248
<i>СИТНИК Олександр</i> . Польові дослідження Львівського відділу Інституту археології АН УРСР (1940–1950).....	254
<i>ЯСНОВСЬКА Людмила</i> . Пам'ятки Новгород-Сіверського Подесення IX–XIII ст.....	287

ХРОНІКА

Раїса Василівна Шиян – науковець, педагог, людина (До 60-річчя з дня народження).....	312
Романові Бересту – 50.....	315
Ярославові Онищуку – 40.....	318
Археологічний музей Львівського університету – 40 років з часу відновлення діяльності.....	321

CONTENT

Word about Jubilant.....	11
ARCHAEOLOGY OF STONE AGE–EARLY IRON PERIOD	
<i>TKACHUK Taras, SHEVCHUK Borys.</i> The Trypilian site Moshanec and some problems of B II stages.....	14
<i>KŁOSIŃSKA Elżbeta.</i> Symbolic sense of burial customs of Luzuchy culture inhabitants of Lublin region during Bronze Age and Early Iron Period.....	41
<i>KOKOWSKI Andrzej.</i> Two battles for Hrubieszow Hollow on the end of Old Times.....	60
<i>MYLYAN Taras, OSAULCHUK Oleg.</i> Research of horizon of Roman time is on sights of Prylbychi-I and Gryada-II.....	92
<i>LIPATOV Kyrylo.</i> The image of Hephthalite rulers on coins and custom of artificial cranial deformation at the Iranian nomads during Great Migration Epoch.....	110
ARCHAEOLOGY AND HISTORY OF ANTIQUE	
<i>SAMOYLOVA Tetyana.</i> Summary account and the future prospect of the Tyras-Bilgorod site investigations.....	120
<i>SMOL'JANYNOVA Svitlana.</i> On the non-ferrous metals treatment in Tyras-Bilgorod.....	131
<i>OSTAPENKO Pavlo.</i> Primary results of researches of north-western part of complex of defensive constructions of Tyras.....	138
<i>PETRECHKO Oleh.</i> Rome and Christianity in A. D. I–II.....	142
ARCHAEOLOGY OF MIDDLE AGES	
<i>TKACH Vitalij, POHORAL'S'KYJ Jaroslav.</i> Construction of X century from Tovpyzhyn settlement on the bank of Khrinnyky lake.....	156
<i>GOTUN Igor, KOVAL' Olexander, PETRAUSKAS Andriy.</i> Representation of the Old Russian metallurgical process in the Northern expedition.....	165
<i>ONYSHCHUK Jaroslav.</i> Concerning the problem of local peculiarities of Ceramic utensils of the XI–XIIth centuries on the border of Volhyn' and Podillia....	178
<i>BEREST Roman.</i> Question of the reception of the Christianity in the territory of North Carpathian region (Formulation of the problem).....	185
<i>CHAYKA Roman.</i> New pottery complex from Roztochya.....	194
<i>MAZUR Oleh, MYS'KA Roman.</i> Anthropological characteristics of inhabitant of Old Russian Terebovlia.....	200
<i>BOGUSLAVSKY Gregory.</i> The fragment of the Turkish Akkerman (the Ottoman epoch building remains from the excavations in the Akkerman fortress at 2005).....	210

<i>RUDYJ Vasyl'</i> . Searches a site of the tomb Ivan Vygovs'kyj on L'viv region (behind archaeological researches).....	217
<i>HUPALO Vira</i> . Investigations in crypt 2 in Bernardynian Catholic church in Dubno.....	228

FROM THE HISTORY OF ARCHAEOLOGY

<i>KOZŁOWSKI Stefan Karol</i> . Leon Kozłowski and Stefan Krukowski.....	248
<i>SYTNYK Olexandr</i> . Field researches of the L'viv Department of the Institute of archaeology of Academy of Sciences of USSR (1940–1950 th).....	254
<i>JASNOVS'KA Lyudmyla</i> . Monuments of Novgorod-Sivers'kyj Podesennya of IX–XIII century.....	287

CHRONICLES

Rajisa Vasylivna Shyjan – scientist, pedagogue, individual (60-years jubilee).....	312
Roman Berest – 50-jubilee.....	315
Jaroslav Onyshchuk – 40-jubilee.....	318
Archaeological Museum of L'viv University – 40 years from restoration of activity.....	321